

30.11.2009

Jakelussa manituille

TILANNEKIRJE 8: PANDEEMISEN A(H1N1)V -INFLUENSSAN ROKOTUKSET KOKO VÄESTÖLLE

1. Tausta

Sosiaali- ja terveysministeriölle kuuluvat tartuntatautilain 6 §:n mukaan tartuntatautien vastustamistyön yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta. Tartuntatautilain 7 §:n mukaan kunnan velvollisuutena on järjestää alueellaan laissa tarkoitettu tartuntatautien vastustamistyö osana kansanterveysystyötä. Valtioneuvoston tartuntatautiasetuksen väliaikaisen muutoksen (707/2009) mukaan kunnan on järjestettävä vapaaehtoiset rokotukset, joiden tarkoituksena on suojata influenssa A-viruksen alatyypiltä (H1N1)v. Tartuntatautilain 11 §:n perusteella järjestettävät rokotukset tulee antaa myös Suomessa tilapäisesti asuville ja siten myös ulkomalaisille mukaan lukien pakolaiset ja turvapaikan hakijat. Suomessa tilapäisesti oleskeleva turisti ei ole oikeutettu rokotukseen.

Sosiaali- ja terveysministeriö on aiemmin lähettänyt sairaanhoitopiireille, kunnille, terveyskeskuksille ja kuntien sosiaalitoimille kirjeet valmistautumisesta influenssapandemiaan ja siihen liittyvistä toimenpiteistä. (Tilannekirjeet 1/28.4.2009, 2/6.5.2009, 3/16.6.2009, 4/1.7.2009, 5/16.7.2009, 6/14.10.2009, 6a 27.10.2009 ja 7/13.11.2009).

Tartuntatautilain 40 §:n perusteella työnantajan tulee sallia työntekijän käydä rokotuksessa työaikana, jollei se ole mahdollista muuna aikana. Aika luetaan työssäoloajaksi.

2. Rokotusten järjestäminen koko väestön osalta

Valtioneuvosto hyväksyi 24.9.2009 asetuksen (707/2009) tartuntatautiasetuksen 8 §:n väliaikaisesta muuttamisesta (voimassa 31.5.2010 saakka). Asetus velvoittaa kunnat järjestämään vapaaehtoiset rokotukset, joiden tarkoitus on suojata influenssa A-viruksen alatyypiltä (H1N1)v.

Kansallisen rokotusasiantuntijaryhmän suosituksesta STM:n pandemiakoordinaatioryhmä on tehnyt päätöksen 26.11.2009 rokotusten jatkamisesta terveeseen aikuisväestöön asetuksen mukaisesti.

Asetuksen mukaan rokotukset annetaan eri väestöryhmille asetuksessa määrättyssä järjestyksessä. Kun riskiryhmät, mukaan lukien yli 65-vuotiaat pitkäaikaissairauksia sairastavat henkilöt on pääosin rokotettu, voidaan käynnistää tervien 25 vuotta täyttäneiden ja sitä vanhempien rokotukset pääsääntöisesti niin, että rokotukset aloitetaan nuorimmista

ikäryhmistä. Länmukaista tai muuta käytännön järjestelyjä helpottavaa porrastusta suositellaan käytettäväksi. Suurten väestömäärien rokottaminen vaatii huolellista suunnittelua. Terveen aikuisväestön ollessa rokotusvuorossa ei rokotusten järjestäminen enää ole samassa määrin kilpa-juoksua epidemian kanssa kuin aiemmin riskiryhmien ollessa kyseessä. THL päivittää jatkuvasti kotisivuilleen rokotteiden Suomeen saapumisen aikataulua ja sen muutoksia.

3. Pandeemisen A(H1N1)v –influenssan tilanne

Suomessa on varmistettu yli 6000 A(H1N1)v –tartuntaa, mutta todellinen tapausmäärä on huomattavasti suurempi, koska oireisten kattavasta testaamisesta luovuttiin siirryttäessä taudin rajaamisvaiheesta lieventämisvaiheeseen heinäkuussa 2009. Terveys- ja hyvinvoinnin laitoksen julkaisema influenssan tilannekatsaus on osoitteessa www.thl.fi > A (H1N1)v.

STM tiedotti 12.11.2009 A(H1N1)v -influenssapandemian levinneen koko maahan. Samalla kehoitettiin työnantajia ottamaan käyttöön normaalia lievemmiä poissaolokäytännöt, jolloin terveydenhuollon resurssit kohdentuvat vaativampaa hoitoa tarvitsevien influenssapotilaiden hoitoon ja rokottamiseen. Myöskään oppilaitosten tai muiden tahojen ei tulisi edellyttää normaalia sairauspoissaolojen selvittämistä epidemiatilanteen aikana.

4. Tarvittavat toimenpiteet

STM:n kunnille ja sairaanhoitopiireille lähettämässä tilannekirjeissä 6 (14.10.2009) ja 6a (27.10.2009) todetaan, että kunnat voivat toteuttaa rokotukset terveyskeskuksissa tai muussa sopivassa työpisteessä. Kunta voi antaa rokotukset muun terveydenhuollon toimijan toteutettavaksi (esim. työterveyshuollon palvelujen tuottaja). Edellytyksenä järjestelylle on se, että Terveys- ja hyvinvoinnin laitoksen rokotuksesta antamia ohjeistuksia noudatetaan. Pandemiarokote ja rokottaminen ovat myöskin tällöin rokotettavalle maksuttomia.

Päättyessään antaa rokotukset muun palveluntuottajan hoidettavaksi kunnan tulee luovuttaa vain tarvetta vastaava määrä rokotteita rokotuksen toteuttajalle. Rokotteet luovutetaan maksutta.

Kunta voi sopia oman työterveyshuoltoyksikkönsä ja muun rokotuksen toteuttajan kanssa rokotuksen toteuttamisesta mahdollisesti koituvien kustannusten korvaamisesta. Kunnalla ei ole lakiin perustuvaa velvoitetta kustannusten korvaamiseen.

Kunnalla ei ole velvoitetta järjestää rokotuksia kunnan alueella osavuotisesti oleskeleville ulkopaikkakuntalaisille. Heidän tulisi ensisijaisesti hankkia rokotus kotikunnastaan. Ulkokuntalaiset opiskelijat tulee kuitenkin rokottaa kuten tilannekirjeessä 7/13.11.2009 on ohjeistettu.

Kuntien tulee tiedottaa selkeästi kuntalaisille rokotusten toteuttamisesta eri tiedotuskanavia käyttäen. Rokotetta, jonka ottaminen on vapaaehtoista, suositellaan kaikille. Mitä suurempi rokotuskattavuus on, sitä paremmin suojaudutaan seuraavalta A(H1N1)v -influenssa-aallolta.

Jos henkilö on sairastanut laboratoriovarmistetun pandeemisen A(H1N1)v -influenssan, ei rokotus ole tarpeen. Mikäli taudin määrittely on perustunut kliiniseen oirekuvaan, suositellaan rokotusta otettavaksi.

5. Työterveyshuollon rooli rokotusten toteuttajana

Jos työnantaja haluaa rokotuttaa työntekijänsä työterveyshuollon toimesta, tarvitaan sopimus työpaikan työterveyshuollon sijaintikunnan kanssa. Rokottaminen toteutetaan kunnan ja työterveyshuollon välisen kirjallisen sopimuksen perusteella.

Jotta rokotusjakelussa voidaan ottaa huomioon rokotteiden tarve, työterveyshuollon tulisi selvittää huollossaan olevien yritysten työnantajilta ovatko he halukkaita rokotuttamaan työntekijänsä työterveyshuollon toimesta ja sitoutumaan siitä aiheutuviin kustannuksiin. Työterveyshuolto tekee ennakoilmoituksen omalle sijaintikunnalleen työnantajien halukkuudesta ja sen perusteella arvioidusta rokotetarpeesta (mukaan lukien ulkopaikkakuntalaisten lukumäärä).

Työterveyshuoltoyksiköiden tulee tiedottaa selkeästi rokotettaville rokotusten toteuttamisesta eri tiedotuskanavia käyttäen. Työterveyshuollon rokotukset voidaan suunnitella toiminnallisesti tarkoituksenmukaisesti ja rokottaa joustavasti koko työikäistä väestöä esim. työpaikkakohtaisesti.

Rokottava työterveyshuollon yksikkö huolehtii rokotusjärjestelyistä, -välineistä ja -kustannuksista. Kyseiset kustannukset eivät kuulu Kelan sairausvakuutuslain nojalla korvaamiin työterveyshuollon, sairaanhoidon tai muun terveydenhuollon kustannuksiin.

Työterveyshuollon piiriin kuuluvilla työkäisillä on mahdollisuus hakea rokotus myös kunnallisesta terveydenhuollosta.

6. Rokotusten kirjaaminen

Rokotusta koskeva kirjaamisohje koskee kaikkia rokotuksia toteuttavia tahoja.

Rokottajan tulee huolehtia siitä, että rokotus kirjataan Terveys- ja hyvinvoinnin laitoksen antaman ohjeistuksen mukaisesti potilasasiakirjoihin. Mikäli rokotuksen toteuttaja on joku muu kuin rokotetun kotikunta, toteuttajan on huolehdittava kirjausten siirtymisestä rokotetun kotikunnan potilastietojärjestelmiin. Rokotuskirjaamisohjeet www.thl.fi.

7. Rokotteiden jakelu

Terveys- ja hyvinvoinnin laitos jakaa rokotteet viikoittain sairaala-apteekkeihin ja lääkekeskuksiin, joista ne jaetaan edelleen kuntiin. THL ottaa huomioon jakelusuunnitelmassaan muiden rokotusta toteuttavien toimipisteiden asiakasmäärät (myös ulkopaikkakuntalaiset), sen mukaan kun sairaala-apteekit ja lääkekeskukset niistä informoivat.

Lisätietoja antavat:

Lääkintöneuvos Merja Saarinen, puh. 09 160 74030

Ylitarkastaja Maarit Raappana, puh. 09 160 73126

Valtuutussäännökset:

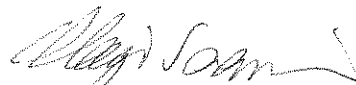
- tartuntatautilaki 6 §, 7 §, 8 §, 11 § ja 40 §
- kansanterveyslaki 14 §
- laki potilaan asemasta ja oikeuksista 6 §, 7 § ja 12 §

Kansliapäällikkö

Kari Välimäki

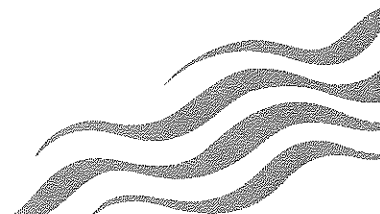
Lääkintöneuvos

Merja Saarinen

JAKELU

Sairaanhoidopiirit
Ahvenanmaan maakunta
Kunnat
Terveyskeskukset ja kansanterveystyön kuntayhtymät
Kuntien sosiaalitoimi
Kuntien perusturva
Lääninhallitukset

Työterveyslaitos
Lääkäripalveluyritysten yhdistys

TIEDOKSI

Sosiaali- ja terveysministeri Liisa Hyssälä
Peruspalveluministeri Paula Risikko
Sosiaali- ja terveysministeriö
- Sosiaali- ja terveystieteiden osasto
- Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen osasto
- Talous- ja suunnitteluosasto
- Viestintäyksikkö
- Valmiusyksikkö
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
Lääkelaitos
Valvira
Valtioneuvoston tilannekeskus
Suomen Kuntaliitto
Huoltovarmuuskeskus
Ministeriöiden valmiuspäälliköt

